

— DOCUMENTACIÓ DE SANTA MARIA —

Com a cloenda de la secció «Documentació de Santa Maria», iniciada amb motiu de la commemoració del mil·lenari del primer document conegut que esmenta la parròquia de Santa Maria, publiquem les dades de les actuacions fetes a la basílica entre els anys 1939, després de la Guerra Civil, i 1978, any que començà la publicació dels *FULLS*. A partir d'aquesta data, la nostra revista ja ha relacionat periòdicament tot el que es feia i es fa a Santa Maria. Les dades han estat recopilades per Rafael Soler i Fonrodona.

CRONOLOGIA DE LES ACTUACIONS FETES A SANTA MARIA ENTRE ELS ANYS 1939 i 1978

1939

Durant els darrers dies de gener es fa una neteja general de l'església, que havia estat utilitzada com a mercat.

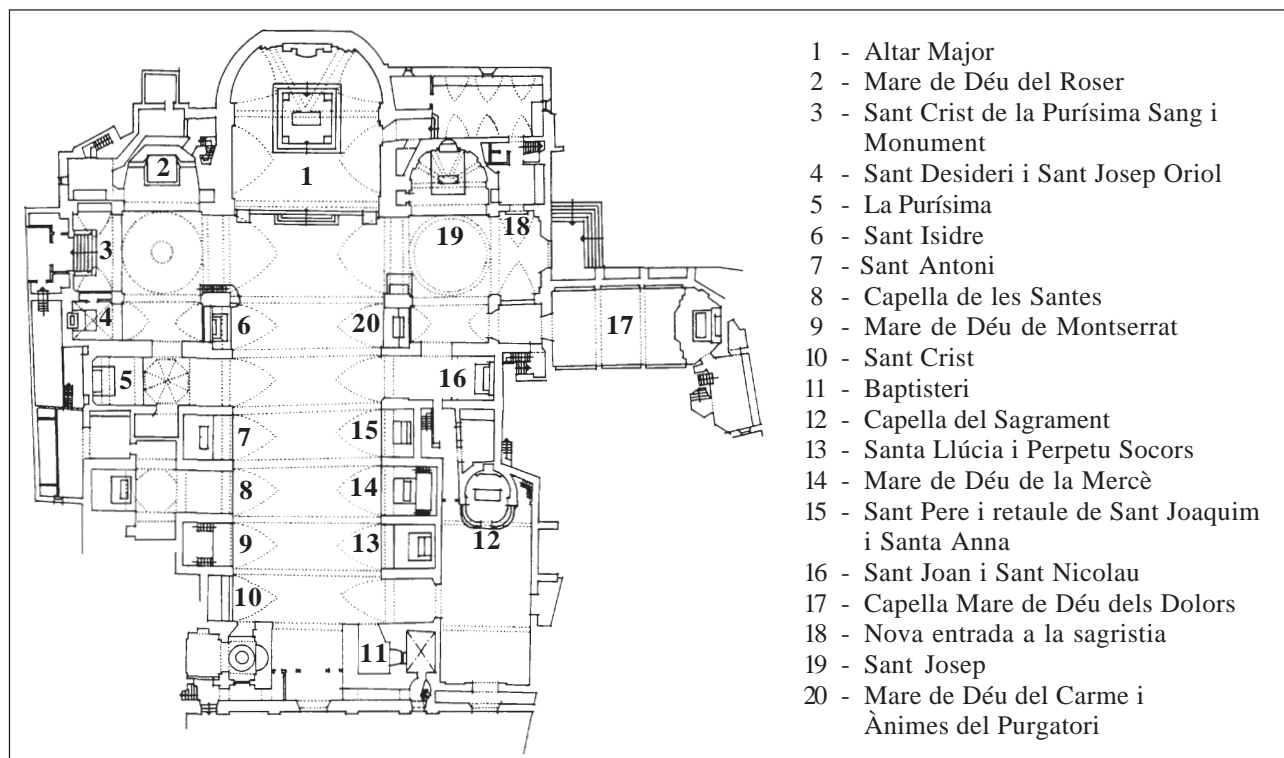
El dia 2 de febrer, diada de la Candelera, festa titular de l'església, es reconcilia el temple i es celebra la primera missa en un altar provisional situat al presbiteri, ornat amb plantes i cortinatges.

A partir del mes de febrer s'inicien obres de paleta i pintor en tot el recinte, especialment en els llocs on

eren situats els antics retaules, per tal de dignificar els espais. Hi intervenen les empreses Buscà, mestre d'obres, Lluís Banchs, fuster, Jesús Chiva, pintor, i Santiago Alsina, estucador.

El dia 27 de març és nomenat ecònom mossèn Joan Massó i Jaques.

Nou pla per a la dedicació de capelles, altars i situació d'imatges, que es projectaran únicament en els espais de les capelles que formen l'arquitectura de l'església.

Nova distribució dels altars en començar la restauració l'any 1940.

Inici de la formació de l'actual capella de la Puríssima en els espais que ocupava l'orgue vell destruït.

Tot i que el Museu Arxiu no conserva el projecte, ni documentació de l'obra, és molt possible la intervenció d'Antoni Pineda i Gualba, arquitecte. Es munta de nou el retaule del Roser en la seva primitiva situació.

Es col·loquen les teles de Viladomat al conjunt dels Dolors.

Dedicació de l'antiga capella del Sagrament a les Santes Patrones. El dia de les Santes s'hi instal·la un altar provisional. Antoni Pineda i Gualba, arquitecte, projecta la remodelació de la capella, que s'executarà tot seguit.

Es col·loca el retaule de Sant Nicolau en l'antiga capella de Sant Joan, dels fusters.

1940

La imatge de sant Joan Baptista, obra de l'escultor mataroní Jordi Puiggalí i Clavell, es col·loca en el retaule de Sant Nicolau. Ara és situada en la paret lateral esquerra de la capella.

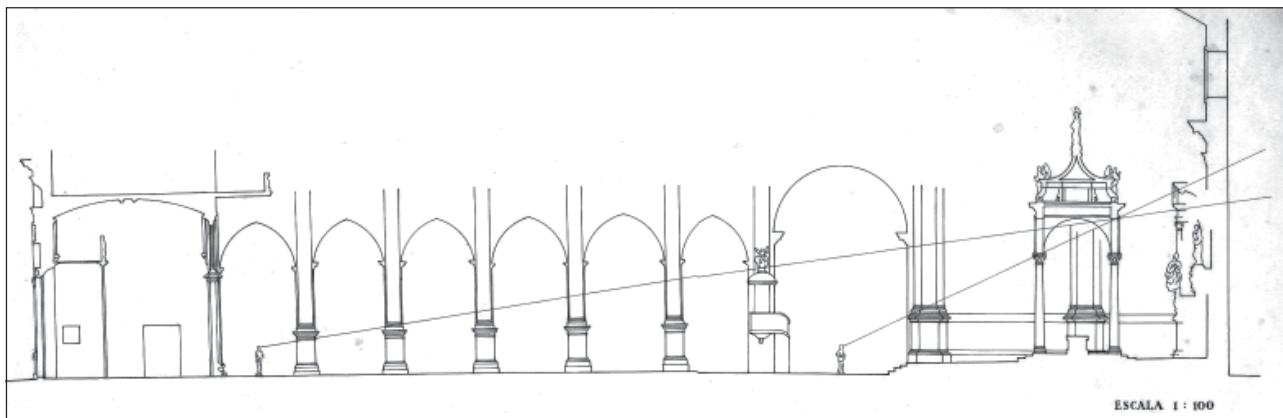
1941

Imatge de sant Antoni de Pàdua, obra de l'escultor Pere Jou i Francisco.

1942

Mossèn Antolí Vancell i Roca és nomenat ecònom de Santa Maria el mes de maig. Serà rector l'any 1948.

Projecte del conjunt de l'altar major de Lluís Bonet i Garí, Miquel Brullet i Monmany i Lluís Gallifa i Grenzner, arquitectes. S'encarrega la part escultural a Joaquim Ros i Bofarull.

Perspectiva del baldaquí de l'altar major, obra de Lluís Bonet i Garí, Miquel Brullet i Monmany i Lluís Gallifa i Grenzner, arquitectes (1942).

1943

Nou altar de Sant Isidre. La imatge és de l'escultor Pere Jou i Francisco. Les pintures al fresc són de Marc Farell. Fou inaugurat el dia 15 de maig.

1944

El dia 23 d'octubre les restes del Dr. Josep Samsó i Elias són col·locades en la tomba construïda al creuer esquerre de la capella de les Santes.

1945

Es col·loquen els quatre vitralls de les finestres de la cúpula de la capella de les Santes, projecte d'Antoni Pineda i Gualba, arquitecte.

La imatge de sant Josep, obra de l'escultor Josep M. Camps i Arnau, es col·loca en el nou altar de Sant Josep. Josep Puig i Cadafalch havia fet el projecte de la nova capella. Puig i Cadafalch, a la mateixa època, va projectar la capella de Santa Llúcia.

A la capella del Sagrament es col·loca el nou combregador de marbre projectat per Miquel Brullet i Monmany, arquitecte.

Es col·loca la tela del martiri de Sant Cugat, obra de Jordi Arenas i Clavell, al presbiteri, i queda completa la sèrie dels quatre quadres, dels quals, fins aleshores, només n'hi havia dos. La pintura de Jordi Arenas substituïa l'antiga, obrada pel pintor Joan Giralt, gendre de Pere Pau Montanya, destruïda el 1936. Les altres tres teles són de Pere Pau Montanya (final segle XVIII).

1946

Es crea el Museu Arxiu Històric-Arxioprestal de Santa Maria, nom inicial de l'actual Museu Arxiu de Santa Maria, a iniciativa de Lluís Ferrer i Clariana.

1947

Condicionament de la capella del Sant Crist. Les pintures a l'oli són de Jordi Arenas i Clavell.

1948

A la capella del Sagrament es col·loca la imatge del Sagrat Cor, i el nou Sagrari a l'altar, dissenyat i obrat per Ars Sacra de Barcelona.

S'inicia la col·locació de les pintures de Rafael Estrany i Ros ens els plafons superiors i els llunets de la capella del Sagrament, en substitució dels destruïts el 1936. Els darrers es col·locaran l'any 1952.

Es treballa en la construcció del baldaquí de l'altar major. Es col·loquen les quatre columnes.

Les teles del pintor Miquel Massot són instal·lades a la capella de les Santes, a excepció de la tela que representa la confirmació dels textos litúrgics a Roma, que serà col·locada més tard. També es situa en la capella, sobre la tomba del Dr. Samsó, la imatge del Bon Pastor, obra de l'escultor Emili Colom i Comerma.

Es completa el retaule de Sant Desideri amb la col·locació de la imatge del sant, obrada per Jordi Arenas i Clavell. El retaule es va construir d'acord amb el projecte de Marià Ribas i Bertran, utilitzant fragments conservats dels retaules destruïts el 1936. La nova talla, va fer-la Josep Castellà i Nunell, i l'obra de fusteria Lluís Banchs. El retaule és presidit per la imatge de sant Josep Oriol, de l'escultor Francesc Martí, que abans s'havia atribuït a Damià Campeny, que fou el seu mestre.

Iniciat el nou retaule de la Mare de Déu del Carme i de les Ànimes del Purgatori a l'antiga capella de Sant Josep, projecte de Marià Ribas i Bertran. El retaule és construït pel tallista Josep Castellà i Nunell. El relleu de les Ànimes del Purgatori és de Jordi Puiggalí i Clavell.

1950

L'escultor E. Bassas obra la imatge de la Puríssima. Durant dos anys, s'instal·larà a l'altar major. Després es situarà a la capella pròpia.

1952

Grup escultòric de la Mare de Déu Candelera, amb els àngels, de Joaquim Ros i Bofarull. Es col·locarà en el retaule dissenyat i obrat pel mateix escultor de l'altar major.

1954

El 18 de juliol es beneeixen les quatre noves campanes.

1957

Es col·loca en el timpà de la porta principal de la basílica el relleu de la Mare de Déu i les Santes. També

es completa el grup escultòric de l'altar major amb les imatges de les santes Juliana i Semproniana, obres de Joaquim Ros i Bofarull.

Mossèn Francesc de P. Pou i Ginesta és nomenat rector de Santa Maria.

1962

S'obre el finestral de sobre el retaule de l'altar major, i s'hi col·loca el vitrall dissenyat per Jordi Arenas i Clavell. Els altres quatre vitralls del presbiteri es col·locaren abans del 1957, en una data que no hem pogut constatar, juntament amb els vidres pintats de la resta de la nau, obra del pintor Joan Finet i Casassa.

Decoració del nou baptisteri feta per Jordi Arenas i Clavell. Quedarà enllestida el 1963.

Estucats amb esgrafiats de les parets del presbiteri, seguint el disseny de Santiago Estrany i Castany, fet per l'empresa mataronina Estucats Alsina. El cadirat del cor fou obrat pel taller de fusteria de Josep Mach i Pla.

Comença la restauració de les teles d'Antoni Viladomat del conjunt dels Dolors. La restauració finalitzarà l'any 1978.

1964

Completada la decoració del retaule de la Mare de Déu del Carme i de les Ànimes del Purgatori, es col·loquen les noves imatges de la Verge titular, de santa Teresa i de santa Teresa de l'Infant Jesús, obres de Joaquim Ros i Bofarull.

1965

Situació de l'orgue del Foment al creuer de l'església, reformada per Gabriel Blancafort.

1966

Nova situació del sagrari a la capella del Sagrament, projecte de Jordi Arenas i Clavell.

1973

Supressió del remat superior del campanar pel seu estat deficient.

1974

Reforma i remodelació del gran orgue, realitzada per Georges Lothe i Gabriel Blancafort.

1977

Obres de remodelació de la rectoria. A l'espai de la rectoria vella, s'hi situaran despatxos en la planta

baixa i dos habitatges en planta pis. La rectoria nova es convertirà en Casal Parroquial, i l'Hort del Rector es farà accessible des de l'església amb l'obertura del Portal Nou. Les obres de la rectoria es fan segons projecte de l'arquitecte Jordi Estrany i Castany, i amb la intervenció de Miquel Brullet i Tenas, arquitecte, i de Lluís Roca i Cuadrada, aparellador. Jordi Estrany i Castany, arquitecte, i Joan Parés, pintor, dissenyen el Portal Nou. El contractista de totes les obres és Construccions Buscà S.A. L'obertura del Portal Nou representà la supressió de la capella del Sant Crist de la Puríssima Sang i, per això, la imatge és situada a l'altar major, en una base de forja, obrada per Rafael Codina i March.

1978

Acabada la restauració de les teles d'Antoni Viladomat, que efectua Ramon Gudiol i Ricart, es renova totalment la instal·lació elèctrica del conjunt dels Dolors.

A l'abril es va publicar el primer número dels *FULLS*. Des d'aleshores, la publicació ha deixat constància de totes les actuacions fetes a Santa Maria.

Aquest fet justifica la finalització de la relació cronològica de l'any 1978.

Dades recopilades per Rafael Soler i Fonrodona